

og det vil sige Hartkornet for Landvæsenets Vedkommende og Bygningsafgiftspligten for de Erhverv, som ikke komme Landbruget ved, og dette er jo ganske i Overensstemmelse med Forordningen af 1ste Oktober 1802.

Jeg har saa foreslaaet, at man skulde sætte 5000 Kr. Bygningsassuranceværdi lig 1 Tønde Hartkorn. Naar jeg har gjort det, er det ikke et Tal, jeg har taget tilfældigvis, men jeg har fundet det i Loven om Snekastning af 9de April 1891. Der er Snekastningsbyrden lagt dels paa Hartkornet, dels paa Bygningernes Assuranceværdi — tillige med Folkeholdet — og det saaledes, at 1 Tønde Hartkorn er sat lig med 3—5000 Kr.s Bygningsassuranceværdi. Jeg har altsaa i mit Forslag taget de 5000 Kr., det vil sige det for Landbruget uheldigste og for de andre heldigste Forhold. Om det i og for sig er rigtigt, kan der være forskellige Meninger om. Man kan mene, det er for lidt, og man kan mene, det er for meget, det skal jeg ikke udtale mig om. Hvis man vil gaa nogle Aar tilbage i Tiden, er det maaste for lidt. Men jeg skal gøre opmærksom paa, at jeg netop i Anledning af dette Forslag har fra forskellige Landmænd faaet Oplysninger, som gaa ud paa, at de paa ingen Maade tro, det er for lidt. Nogle antage saaledes, at 1 Tønde Hartkorn for deres Egns Vedkommende ikke kan ansættes til mere end 3—4000 Kr. Smidlertid dette Tal skal jeg ikke opholde mig nærmere ved; jeg har sagt, hvor jeg har taget det, og naar man for et Aars Tid eller to siden har fundet det retfærdigt, saa kan det ikke være saa meget uretfærdigt nu. Der er jo et Spille- rum af 3—5000 Kr., og naar jeg tager det højeste, altsaa det for Landbruget ugunstigste, er det, fordi jeg mener, man burde lægge en fast Bestemmelse der, som passende kunde være, at 5000 Kr. svarer til 1 Td. Hartkorn. Saaledes som det er nu, ville De se, at Hartkornskatterne kunne blive ved at vokse. Hver Gang man skal have en ny Stat, lægger man den paa Hartkornet. Nu vil man maaste sige, at den Stat, vi her tale om, er uretfærdig. Det er det, jeg tillader mig at paastaa, den ikke er. Det er uretfærdigt, at Landbruget skal betale for andre Erhverv, men ikke, at et Erhverv skal betale for sig selv, og som jeg opstiller det her, fordeles det netop i Forhold til, hvor

meget andet Erhverv der er. Hvis De ville tage en Landkommune, hvor der ikke er andet end Landerhverv, ville de se, at naar mit Forslag anvendes, bliver det ganske betydningsløst, efter som der ingen andre Erhverv er end Landbruget. Men saa sker der en Indrykning; der kommer en Særnbane, Fabrik o. s. v. — Udgifterne stige — saa er det, at den stigende Udgift efter mit Forslag vil blive fordelt mellem Hartkornet og de andre Erhverv. Hartkornet vil komme til at betale sin Andel, men de andre saa ogsaa det, der tilkommer dem. Hvis man, saaledes som det nu er, vil vurdere en Landejendom i en Kommune og sige, at det Forhold, jeg her har sat, er rigtigt med de 5000 Kr., og man saa vil tage en Landejendom med 1 Tønde Hartkorn, altsaa 5000 Kr., og en anden Ejendom, f. Eks. Fabrik, som man ogsaa vurderer til 5000 Kr., og saa endelig en anden Ejendom, som lejes ud, og som ogsaa sættes til 5000 Kr., og man saa vil spørge mig, hvilken Ejendom man skal købe, saa vil jeg svare — forudsat Vurderingen er rigtig: Det eneste, De ikke skal købe, er Landejendommen. De fan købe, hvilken De vil af de to andre Ejendomme, men ikke Landejendommen, thi alle de Statter, der i Fremtiden ville komme, ville blive lagte paa den, men ikke paa de andre. At det er en Ubillighed, burde dog enhver kunne indse, saa at man kun behøvede at omtale det for at faa Tilslutning dertil, ikke blot af Folk, som ere interesserede i Landvæsen, men ogsaa af Folk, som ville fordele Byrderne ligeligt mellem de forskellige Statsborgere. Det turde dog maaste være indlysende.

Fra den ærede Ordfører, som for Næsten jo ikke ganske afviste den Tanke, jeg her har udtalt, er der blevet fremsagt, at Staten er upopulær. Jeg tillader mig at tro, det vil være meget vanskeligt at finde en populær Stat, i alt Fald en Stat, som vil være populær for de Folk, den bliver lagt paa. Det er muligt, at hvis man fik en Stat sat igennem, som kom til at hvile paa nogle ganske enkelte meget rige Folk, vilde den blive populær, nemlig for alle de andre Folk, den ikke blev lagt paa, det vilde til Dels være af Nid, at de syntes, den var ganske behagelig. Men at man skulde kunne finde en almindelig Stat, som er populær, tror jeg ikke, jeg betragter Stat som et